

Alla har rätt till utbildning – utredning om tillgången till högskoleutbildning för personer med funktionsnedsättning

Artikel 1/2021

Artikeln är författad av experten Anni Kyröläinen. Artikeln är en fortsättning på arbets- och näringsministeriets utredning Strukturella hinder för sysselsättning av personer med funktionsnedsättning (Kyröläinen 2020). Artikeln fokuserar på hur tillgången till högskoleutbildning främjar sysselsättningen. Utredningen är en tvärsektorieell översikt över de sysselsättningshinder som personer med funktionsnedsättning möter och innehåller också åtgärdsförslag för att ändra läget.

Sammandrag

Enligt FN:s funktionshinderskonvention, dvs. konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, ska rättigheterna hos personer med funktionsnedsättning tryggas inom alla förvaltningsområden. FN antog konventionen 2006 och den trädde i kraft i Finland 2016. Konventionen understryker att människor med funktionsnedsättning har samma människovärde som alla andra. Den tillförsäkrar personer med funktionsnedsättning samma mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som andra. Enligt artikel 24 i konventionen har personer med funktionsnedsättning rätt till utbildning på lika villkor.

I artikeln identifieras de centrala faktorer som kan försätta personer med funktionsnedsättning i en ojämlig ställning i fråga om tillgång till utbildning och sysselsättning. Artikeln fokuserar på högskoleutbildning som ett sätt att främja sysselsättningen bland personer med funktionsnedsättning. Artikeln syftar till att synliggöra de förändringar som krävs i samhället och i synnerhet i utbildningsvägen för att personer med funktionsnedsättning ska kunna studera på lika villkor och avlägga högskoleexamen, vilket främjar deras sysselsättning och delaktighet.

Service för personer med funktionsnedsättning och dess tillgänglighet och smidighet samt samarbetet med läroanstalterna spelar en central roll. Det är också viktigt att man beaktar individuella särskilda behov i samband med inträdesprov, studier och studierelaterade aktiviteter. Tillgängligheten i högskolorna och samhället bör ägnas särskild uppmärksamhet.

Sysselsättningen av nyutexaminerade personer med funktionsnedsättning bör främjas genom nära samarbete mellan läroanstalter och sysselsättningstjänster. Artikeln lyfter också fram vikten av studiehandledning – personer med funktionsnedsättning bör hänvisas till lämplig utbildning på lika villkor som andra. I studiehandledningen bör särskild vikt fästas vid delaktighet i arbetslivet och de sysselsättningsmöjligheter som en högskoleutbildning ger i det föränderliga arbetslivet.